

การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย
ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
Developing the learning activation management, by cooperative learning
techniques, for developing life and work skills in the Roymalai course to gain
the essential skills for Mathayom 1 students in the 21st century

จิตลดา กองแก้ว

ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) จังหวัดฉะเชิงเทรา

Abstract

The purposes of this study are 1) to develop learning activation management, using the cooperative learning techniques for developing life and work skills in the Roymalai course which are consistent with the skills essential for Mathayom 1 students in the 21st century, 2) to study about the result of the learning activation management, using the cooperative learning techniques for developing life and work skills for Mathayom 1 students in the 21st century. One class of 38 Mathayom 1 students of Tassaban 2 Phrayasrisunthornvoharn school of the year 2020 was selected as the sample of the study by using the method of simple random sampling. The educational tools were 1) the ten lesson plans, using the cooperative learning techniques for developing life and work skills in the Roymalai course which are consistent with the skills essential for Mathayom 1 students in the 21st century, 2) the twenty life and work skill assessment questions which were designed by the researcher. The data were analyzed by using means and standard deviation, presented by tables with descriptive compositions. The findings are as follows :

1) Learning activation development, using the cooperative learning techniques for developing life and work skills for Mathayom 1 students in the 21st century, is developed to 10 lessons which take 20 hours to complete. To achieve the desired result, the following 5 steps must be done : 1) preparation, 2) group activity, 3) support for the students, 4) result and self-improvement assessment, 5) lesson summary and group performance evaluation

2) The study of learning activation development, using the cooperative learning techniques for developing life and work skills for Mathayom 1 students in the 21st century, shows that an average assessment score with regard to life and work skills is significantly increased at .05 after the course completion.

Keywords : cooperative learning techniques, life and job skills, Roymalai, the 21st century.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การศึกษา เพื่อ 1. พัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2. ศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง

การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้อง รวม 38 คน โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 แผน และ 2. แบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพ จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษา

1. การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้พัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง โดยผู้ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับร่างต้นแบบของรูปแบบการพัฒนา กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย ขั้นตอน 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 เตรียมการ ขั้นที่ 2 การทำกิจกรรมกลุ่ม ขั้นที่ 3 การติดตามช่วยเหลือผู้เรียน ขั้นที่ 4 ตรวจสอบผลงานและทดสอบเพื่อการพัฒนาตนเอง และขั้นที่ 5 สรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

2. การศึกษาผลการพัฒนา กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินตนเองด้านทักษะชีวิตและอาชีพ หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทักษะชีวิตและอาชีพ การร้อยมาลัย ศตวรรษที่ 21

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข อีกทั้งในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังได้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คือมีความสามารถในการสื่อสารความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังกล่าวได้นั้น ครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทการสอน จากการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนพบความรู้ต่าง ๆ ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลากหลายวิธี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การร้อยมาลัยเป็นศิลปะที่เป็น ภูมิปัญญาไทยที่คงอยู่คู่สังคมไทยมาช้านานและเป็นส่วนหนึ่งในการ เรียนของกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งการร้อยมาลัย ต้องใช้ทักษะที่หลากหลายและความสามารถในการปฏิบัติงาน การร้อยมาลัยหากผู้เรียนสามารถฝึกได้เป็นอย่างดีสามารถนำไป ประกอบอาชีพในอนาคตได้

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ทักษะการ ทำงานร่วมกันนับเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นต่อการเตรียม ผู้เรียนในอนาคต และนับเป็นหนึ่งในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งเป็นหัวใจของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 กล่าวได้ว่า ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ทักษะเหล่านี้ในการดำรงชีวิตเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ ตนเองและเพื่อการทำงานสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตใน โลกของการทำงานที่เน้นความผู้สอนจะออกแบบการเรียนการสอน ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ได้เรียนรู้ทักษะเหล่านี้ติดตัวไปเพราะทักษะ เหล่านี้สอนโดยตรงไม่ได้ แต่จัดกระบวนการให้เรียนรู้ โดยเฉพาะ โลกในศตวรรษที่ 21 ต้องการทักษะการทำงานร่วมกันที่กว้างขวาง และลึกซึ้งกว่าโลกยุคก่อนเป็นผลจากเทคโนโลยีดิจิทัลและ เทคโนโลยี การสื่อสาร (Digital and communication technology) ที่เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ที่ Hanover, J (2011) ได้นำทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 มาสังเคราะห์และจัดอันดับทักษะตามความถี่ที่พบตามแนวคิด ของแต่ละองค์กรหรือหน่วยงาน อาทิ Partnership for 21st Century Skills, Tony Wagner’s Global Achievement Gap Seven Survival Skills, enGauge, Iowa Essential Concepts and Skills–21st Century Skills, Connecticut Department of Education’s 21st Century Skills และ Assessment and Teaching of 21st Century Skills (ATC21S) ที่ได้ นำแนวคิดดังกล่าวไป ประยุกต์ใช้และขยายผล พบว่า ทักษะการทำงานร่วมกันและการ ทำงานเป็นทีมเป็นทักษะแรกที่ถูกสถาบันกล่าวไว้ตรงกันว่ามีความ สำคัญจำเป็นมากที่สุด การทำงานร่วมกัน จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ส่งเสริมความรู้ให้แก่กัน และทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความชำนาญในทักษะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะทักษะชีวิตและอาชีพได้ (วิจารณ์ พานิช, 2555)

แนวโน้มการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องบูรณาการทั้งศาสตร์ ต่างๆ และบูรณาการการเรียนในห้องเรียนและชีวิตจริง ทำให้การ เรียนนั้นมีความหมายต่อผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะเห็นประโยชน์ คุณค่า ของการเรียน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเป็น การเตรียมผู้เรียนในการเรียนต่อไปในขั้นสูงขึ้น เกิดการเพิ่ม โอกาสการทำงานในอนาคต การเพิ่มมูลค่าและการสร้างความ

เข้มแข็งให้กับประเทศด้านเศรษฐกิจได้ ปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความ เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยี เพื่อ เชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการ ดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียม พร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับ ออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์, 2557)

กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นพร้อมกับกระบวนการ เปลี่ยนแปลงของโลกนั้น ทำให้เกิดกรอบแห่งการเรียนรู้ในยุค ศตวรรษที่ 21 ขึ้นและทำให้เห็นได้ว่าในศตวรรษที่ 21 นั้น กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ จะเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่า การสอนของครู หรือที่เรียกว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ซึ่งการเรียนรู้ไม่เพียงแต่เรียนรู้ได้จากในตำราเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในทุกสถานะที่ผู้เรียนเกิดกระบวนการ เรียนรู้เอง ซึ่งกรอบแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งการศึกษาและโลกสังคมปัจจุบันนั้น ได้แก่ (1) กรอบทักษะการเรียนรู้และการคิด นอกจากเรียนรู้เนื้อหา ทางวิชาการ จำเป็นต้องรู้จักวิธีเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รู้จักใช้สิ่งที่เรียนมาอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ ทักษะการ เรียนรู้และการคิดประกอบด้วย การคิดเชิงวิพากษ์และทักษะการ แก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างสรรค์และการผลิต นวัตกรรม ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการเรียนรู้ตามบริบท และทักษะพื้นฐานด้านข้อมูลและสื่อ (2) กรอบความรู้พื้นฐานไอซีที (ICT literacy) ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารคือความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการเรียนรู้วิชาการ นักเรียน ต้องใช้เทคโนโลยีให้เป็นเพื่อเรียนรู้เนื้อหาและทักษะจะได้รู้จัก วิธีเรียนรู้ การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ไขปัญหา การใช้ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การผลิตนวัตกรรม และการร่วมมือทำงาน (3) กรอบ ทักษะชีวิต ครูที่ดีย่อมรู้จักสอดแทรกทักษะชีวิตในบทเรียน ความ ท้าทายในปัจจุบันคือการผจญภัย ทักษะที่จำเป็นเหล่านี้ในโรงเรียน อย่างจริงจัง แยกคาย และรอบด้าน ทักษะชีวิตได้แก่ ความเป็นผู้นำ ความมีจริยธรรม การรู้จักรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว การรู้จักเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ทักษะในการเข้าถึงคน ความสามารถในการชี้แนะตนเอง และความ รับผิดชอบต่อสังคม (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2555)

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนในระดับ มัธยมศึกษาของ อรชร วัฒนกุล (2553) พบว่า การเรียนการสอนยังมีลักษณะแบบบรรยายเนื้อหาหน้าชั้นเรียน ไม่กระตุ้นความสนใจ

และไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนฝูงบรรยาย เพื่อให้จบเนื้อหา บรรยายคาของ การเรียนการสอนไม่น่าสนใจและไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้สอนบางคน มอบหมายให้ทำงานเป็นจำนวนมากทำให้ไม่สามารถส่งตามกำหนด ได้นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เรียนก็ไม่ให้ความสำคัญต่อการทำกิจกรรม การเรียนการสอน เพราะขาดความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบ มุ่งเน้นเฉพาะการสอบให้ผ่านในแต่ละรายวิชาเท่านั้น สอดคล้องกับ ที่ ปารีชา สถาปิตานนท์ (2558) กล่าวว่า ในปีที่ผ่านมา การศึกษา ของประเทศไทยจึงอยู่ในภาวะวิกฤต ด้านคุณภาพคงจะเห็นได้จาก ตัวชี้วัดด้านการศึกษาและการทดสอบหลายครั้ง และผู้เรียนซึ่งเป็น ผลผลิตของการศึกษาไม่มีศักยภาพที่จะเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลง ของโลกและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาดัง กล่าวนอกจากการปฏิรูปการศึกษาแล้วยังควรปฏิรูปกระบวนการทัศน์ ด้วย จากเดิมผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้หน้า ชั้นเรียนให้แก่ผู้เรียน เปลี่ยนการออกแบบการเรียน การสอนร่วมกันกับผู้เรียน เพราะ กระบวนการเรียนการสอนสำคัญกว่าความรู้ และผู้สอนมิใช่ผู้มอบ ความรู้ แต่เป็นนักออกแบบการเรียนการสอนที่เรียนรู้ไปพร้อมกับ ผู้เรียน เป้าหมายของการเรียนการสอนจึงไม่ใช่เนื้อหาความรู้ เพราะ ปริมาณเนื้อหาสาระมีมากมายเกินกว่าจะมอบให้กับผู้เรียน และ ผู้เรียนในปัจจุบันก็มีหนทางค้นหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่ง เรียนรู้ที่หลากหลายทั้งใน สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพ แวดล้อมเสมือน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะต้องปรับกระบวนการทัศน์ ของตนในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต มีความ สามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ผลการทดสอบทักษะเด็กไทยว่ามีทักษะและความพร้อม หรือไม่สู่เด็กยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ผลสำรวจพบว่า เด็กไทยมี ทักษะทำงานและอาชีพ เป็นทักษะที่มีปัญหา และยังไม่ค่อยได้รับความสนใจในการแก้ไขหรือพัฒนาทักษะดังกล่าว สอดคล้องกับ ปัญหาในชั้นเรียนวิชาการงานอาชีพ โรงเรียนเทศบาล 2 พระยา ศรีสุนทรโวหารฯ ที่ผู้ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในชั้นเรียนวิชาการงานอาชีพ ส่วนใหญ่ มีปัญหาในความเป็นผู้นำ ความมีจริยธรรม การรู้จักรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว สังเกตได้จากการทำงานกลุ่มมักมีผู้ทำงานเพียงไม่กี่คน ขาดความ ร่วมมือและแบ่งงานอย่างเป็นระบบ

การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็น แนวทางหนึ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการ และด้านทักษะทาง สังคม เป็นการเตรียมผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิต ในสังคม ประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุข เป็นจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วย สมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมี

ส่วนร่วมอย่างแท้จริง แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลงาน กลุ่ม เป็นการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านความ รับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น จึงทำให้ผู้เรียนพัฒนา กระบวนการคิด มีทักษะในการสื่อสาร ทักษะทางสังคม รวมทั้งการ จัดการกิจกรรมส่วนใหญ่ในห้องเรียนจะดำเนินไปด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยครู ทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นการเรียนรู้ วางแผนจัดกิจกรรมและ จัดหาแหล่งข้อมูลที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นการขยาย ความรู้ ความคิดของผู้เรียนให้สมบูรณ์ ในการเรียนรู้และในความ สำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปัน ทรัพยากร การเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการ จัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็น ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญของทักษะที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรให้แก่ผู้เรียนเพื่อที่จะเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้เข้าสู่โลก ในศตวรรษที่ 21 ด้วยความมั่นใจ และให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิต อย่างสมดุล มีความสุขและเท่าทันตลอดไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. พัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการ เรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การ ร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษ ที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษ ที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แนวคิดทฤษฎี

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) นับว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อ ผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งการเรียนแบบ ร่วมมือมิใช่เป็นเพียงจัดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม เช่น ทำรายงาน ทำกิจกรรมประดิษฐ์หรือสร้างชิ้นงาน อภิปราย ตลอดจนปฏิบัติการ ทดลองแล้ว ผู้สอนทำหน้าที่สรุปความรู้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่ผู้สอน จะต้องพยายามใช้กลยุทธ์วิธี ให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการประมวล สิ่งที่มาจากการทำกิจกรรมต่างๆ จัดระบบความรู้สรุปเป็นองค์ความ รู้ด้วยตนเองเป็นหลักสำคัญ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

มือผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิคการจัดการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมที่จะร่วมกันทำกิจกรรม รับผิดชอบ งานของกลุ่มร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อสมาชิก ทุกคนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายเดียวกัน นั่นคือ การเรียนเป็น กลุ่มหรือเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558)

แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งการพัฒนาต่อยอดคิดค้น ผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นใช้อย่างความสะดวกรวดในการพัฒนาคุณภาพ ในการ ดำรงชีวิต หากเหลือก็คิดกลยุทธ์การโฆษณาและจัดจำหน่ายกับกลุ่ม ที่มีบริบทเหมือนหรือใกล้เคียงกัน มิฉะนั้น คน หรือกลุ่มบุคคล ประชาชนในชาติจะกลายเป็นผู้ซื้อและผู้บริโภค เสียคุณค่าเศรษฐกิจ และที่สำคัญคือถูกจูงทางความคิดทางสติปัญญาเพราะคิดไม่เป็น ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้องเปลี่ยนจาก Passive Learning มาเป็น Active Learning ตามกระบวนการของ Five Steps ประกอบด้วย การสร้างประเด็นคำถามและคาดเดา คำตอบ (Learn to Question) การสืบค้นและรวบรวมความรู้ (Learn to Search) การสร้างกระบวนการและขั้นตอนลงมือปฏิบัติ (Learn to Construct) การสรุปผลการเรียนรู้และนำเสนอ (Learn to Communicate) การเผยแพร่และใช้ประโยชน์ในสังคม (Learn to Service) การจัดกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้ยึดหลักการ เรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวที่นักเรียนรู้จักและคุ้นเคย ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ และวิถีชุมชน เป็นสถานการณ์กระตุ้นให้เกิดคำถามอยากรู้พร้อมคาดเดาคำตอบ โดยอาศัยทักษะการสังเกต ตามกระบวนการวิทยาศาสตร์ (ว 8) ตาหู หูฟัง จมูกดมกลิ่น ลิ้นชิมรส ปลายสัมผัส เก็บข้อมูลที่ตีพิมพ์มีรายละเอียดของข้อมูลเป็นเชิง ปริมาณ และเชิงคุณภาพต่อจากนั้น จัดกิจกรรมการสืบค้น อ่าน รวบรวมความรู้ที่ยอมรับเป็นความรู้สากล เพื่อนำมาอภิปรายสร้าง กระบวนการกลุ่ม นำความรู้สากลมาสนับสนุนคำตอบที่คาดเดาก่อน หน้าว่าเป็นที่ยอมรับถูกต้องเชื่อถือได้หรือนำไปโต้แย้งคำตอบที่ คาดเดาไว้ก่อนหน้าให้ตกลงไปรับเอาความรู้ใหม่มายึดถือแทน โดยอาศัยทักษะการพิสูจน์เชิงเหตุผล (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้อง รวม 78 คน โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ปีการศึกษา 2561
- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้อง รวม 38 คน โรงเรียนเทศบาล ๒ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่าง

ง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาในรายวิชางานประดิษฐ์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การร้อยมาลัย
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยผู้ศึกษาดำเนินการสอนด้วยตนเอง ใช้เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้
4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ ทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) พัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเบื้องต้น ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการงานอาชีพ จำนวน 5 คน ด้านการศึกษา จำนวน 5 คน และด้านงานวิจัย จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเบื้องต้น ประกอบด้วย

1. ร่างต้นแบบของรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. นำร่างต้นแบบของรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ที่สุดก่อนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ

3. ตรวจสอบคุณภาพร่างต้นแบบ เป็นแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาหรือข้อโดยพิจารณาตรวจสอบสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบ และขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence : IOC) และกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

+1 หมายถึง องค์ประกอบหรือขั้นตอนสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบหรือขั้นตอนสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง -1 หมายถึง องค์ประกอบหรือขั้นตอนไม่สอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

โดยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้ (อุทุมพร จามรมาน, 2538) ถ้าคะแนน ความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.8 แสดงว่า องค์ประกอบหรือขั้นตอนนั้นสามารถนำมาใช้เป็นร่างต้นแบบของรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. นำร่างแบบตรวจคุณภาพร่างต้นแบบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจน ครบถ้วน สมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจัดทำเป็นแบบตรวจสอบ คุณภาพร่างต้นแบบฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 จำนวน 1 ห้อง รวม 38 คน โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัยที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 แผน

2) แบบประเมินตนเองก่อนเรียน (Pre-test) และแบบประเมินตนเองหลังเรียน (Post-test) วัดพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยรายการคำถาม จำนวน 20 ข้อ

ผู้ศึกษามีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินตนเองก่อนเรียน และแบบประเมินตนเองหลังเรียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัยที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามความหมายดังต่อไปนี้

5 คะแนน หมายถึง รายการคำถามตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง รายการคำถามตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติมาก

3 คะแนน หมายถึง รายการคำถามตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง รายการคำถามตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติน้อย

1 คะแนน หมายถึง รายการคำถามตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ น้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยของพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ประคองกรรมสูตร, 2542)

คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. นำร่างแบบประเมินตนเองก่อนเรียนและแบบประเมินตนเองหลังเรียนพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ไปให้ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด จำนวน 15 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเพิ่มรายละเอียด

ความหมายของเกณฑ์การให้คะแนนเป็นจำนวนร้อยละ และปรับแก้ค่าถามข้อ 4 ข้อ 11 และข้อ 14 ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและจัดทำเป็นแบบประเมินตนเองก่อนเรียนและแบบประเมินตนเองหลังเรียนวัดพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สรุปผลการศึกษา

1. การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้พัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง โดยผู้ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับร่างต้นแบบของรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย ขั้นตอน 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 เตรียมการ ขั้นที่ 2 การทำกิจกรรมกลุ่ม ขั้นที่ 3 การติดตามช่วยเหลือผู้เรียน ขั้นที่ 4 ตรวจสอบผลงานและทดสอบเพื่อการพัฒนาตนเอง และขั้นที่ 5 สรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

2. การศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการประเมินตนเองด้านทักษะชีวิตและอาชีพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 คะแนนการประเมินตนเองด้านทักษะชีวิตและอาชีพ

	Mean	S.D.	ค่าเฉลี่ย ของ ผลต่าง	S.D. ค่าเฉลี่ย ผลต่าง	t	df	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	9.05	1.944	6.71	2.301	17.981	37	0.000
หลังเรียน	15.76	1.684					

อภิปรายผล

1. การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้พัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนามาจากแนวการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมและการเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ขั้นตอนแต่ละขั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน โดยมีการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของการเรียนการสอนในปัจจุบัน ร่วมกับการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน แนวการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยสังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษา เพื่อกำหนดเป็นหลักการและองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งใช้แนวการมีส่วนร่วมเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานในการกำหนดสาระขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่กำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน เชื่อมโยงไปสู่การกำหนดสัดส่วนระหว่างการเรียนรู้ในชั้นเรียน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนการสอน วิธีสอน การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียน การสอน และบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน จากนั้นจึงนำองค์ประกอบเหล่านี้มาจัดทำเป็นร่างรูปแบบ การเรียน การสอนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพก่อนนำรูปแบบการเรียนการสอน ไปใช้ในสถานการณ์จริง และยังปรับแก้ไขภายหลังการนำไปใช้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการเรียนการสอนว่าใช้ได้จริง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวมีการดำเนินการอย่างมีระบบ โดยมีแนวคิดและหลักการเป็นพื้นฐานหรือเป็นกรอบในการพัฒนา และได้รับการตรวจสอบและการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นรูปแบบการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนของการเรียน การสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 การดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของทิตานา แชมเมณี (2550) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอน ควรครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่างๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือ

ขั้นตอนสำคัญในการเรียน การสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎีหลักการและแนวคิด ที่นำมาใช้ในรูปแบบการเรียนการสอนจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าว และที่สำคัญรูปแบบการเรียน

การสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ยังได้ดำเนิน ตามแนวคิดของ พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2558) ที่นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอน รายวิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร และการทำงานร่วมกันในศตวรรษที่ 21 ณ การประชุมวิชาการระดับนานาชาติด้าน 21st Century Academic Forum Conference ณ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผลงานที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นไปตามมาตรฐานของคณะบรรณาธิการและได้รับการตีพิมพ์ลงในรายการการประชุมครั้งนั้นด้วย สอดคล้องแนวคิดของวันวิสาข์ เจริญนาน (2555) ที่ว่า การใช้สื่อสังคมเพื่อเรียนรู้กันในกลุ่มย่อยทำให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีความสัมพันธ์ ในกิจกรรมการเรียนรู้มีส่วนร่วมในความสำเร็จของกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิด ทรรศการ การเรียนรู้ และสนับสนุนซึ่งกันและกัน สมาชิกในกลุ่มต่างก็ต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนงานที่ได้รับมอบหมาย ในขณะที่เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม จึงสร้างการเรียนรู้หรือการทำงาน ร่วมกันให้เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลา เชื่อมต่อองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องถึงกันสำหรับการบูรณาการสื่อสารและการสร้างผลงานหรือองค์ความรู้ใหม่ สอดคล้องกับเลิศชาย ชูรัตน์ (2552) การทำงานร่วมกันจำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการทำงานร่วมกลุ่มที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเหลือและประนีประนอมกันเพื่อให้เป้าหมายบรรลุผลสัมฤทธิ์ มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน มีความสัมพันธ์กัน และมีจุดประสงค์หรือความคาดหวังร่วมกัน โดยเฉพาะการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในรายวิชาการประดิษฐ์ ซึ่งมีจุดประสงค์หลักของรายวิชาคือเพื่อให้ผู้เรียนสามารถมีผลงานที่สะท้อนความสามารถด้านการทำงานกลุ่ม

2. การศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการประเมินตนเองด้านทักษะชีวิตและอาชีพก่อนและหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทำให้นักเรียนได้แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งคือ ความรู้จากเพื่อนด้วยกันและสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เป็นอย่างดี

ความสุขจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีการซักถาม ตอบคำถาม อธิบาย อภิปรายการนำเสนอแสดงความคิดเห็นของนักเรียนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน นักเรียนมีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ไม่เครียดขณะเรียน ซึ่งจัดเป็นบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้เป็นอย่างดี กลุ่มนักเรียนมีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สังเกตจากการที่นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน

การลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวของนักเรียนเอง มีการตรวจสอบ การเรียนของสมาชิกในกลุ่ม สรุปประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขการทำงานครั้งต่อไป มีการกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกทุกคนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิทองคำ (2553) เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน ง31101 เรื่องระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระหว่างวิธีสอนแบบร่วมมือกับวิธีสอนตามคู่มือครูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนครวิทยาคม จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1. แผนการสอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน ง31101 เรื่องระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทั้ง 4 แผน มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมระหว่าง 4.00 ถึง 5.00 อยู่ในระดับดีมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 75/75 2. เมื่อนำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ พบว่า 2.1 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 2.3 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผู้สอนควรตระหนักอยู่เสมอว่าการเรียนการสอนในรายวิชาควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนมีพื้นฐานสำหรับการต่อยอดไปสู่รายวิชาเฉพาะของสาขาวิชา มากกว่าการมุ่งเน้นเนื้อหาความรู้เพียงอย่างเดียว ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจึงควรศึกษาคำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ และจุดมุ่งเน้นหรือทักษะสำคัญที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้ชัดเจน

2. การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่อาจขาดเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน บางครั้งผู้เรียนอาจประสบปัญหาด้านเทคนิคและต้องการผู้เข้ามาช่วยเหลือทันที ดังนั้น ผู้สอนจึงควรมีเวลาพอสมควรในการเตรียมพร้อมเมื่อผู้เรียนประสบปัญหาและขอความช่วยเหลือทุกครั้ง

3. ในการจัดกิจกรรมแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอนตามรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นนี้ ผู้สอนควรศึกษาบทบาทและขั้นตอนของการเรียนการสอนอย่างถ่องแท้ก่อนนำไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนและแสดงบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้เรียน โดยเสนอแนะแหล่งการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการการทำงานร่วมกัน ให้การเสริมแรงทุกครั้งเมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1. ควรนำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค

การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ไปปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ อาทิ ศิลปะ พลศึกษา หรือวิทยาศาสตร์

2. ควรศึกษารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ด้านอื่น เช่น ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการพัฒนาตนเอง (Self-direction) ทักษะนวัตกรรมและความสร้างสรรค์ หรือทักษะ การผลิตส่วนบุคคล (Personal productivity)

3. ควรนำผลการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น หรือระดับชั้นอื่นต่อไป

4. ควรศึกษาเพื่อตรวจสอบซ้ำ เพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยศึกษาผลของรูปแบบการเรียนการสอนในภาคการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ). กรุงเทพฯ :

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ทีศนา แชมมณี. (2550). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : เสริมสิน พรี่เพรส ซิสเต็ม.

ปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2558). การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน : จากแนวคิดสู่ ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เลิศชาย ชูรัตน์ (2552). ทักษะการทำงานเป็นทีมเพื่อความสำเร็จ. วารสารราชทัณฑ์, 56-57(1).

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์ (2557). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : โอเพ่นเวิลด์ส.

วันวิสาข์ เจริญนาน. (22 มิถุนายน 2555). พฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย (Social media). สืบค้นจาก <http://www.mediamonitor.in.th/main/knowledge/2011-07-02-11-23-28/538--social-media-.html>.

วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

สุทธิ ทองคำ. (2553). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐานง 31101 เรื่องระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระหว่างวิธีสอนแบบร่วมมือกับวิธีสอนตามคู่มือครูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาโทปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (22 มิถุนายน 2555). เฟซบุ๊ก : การใช้สื่อเครือข่ายสังคมเป็นเครื่องมือทางการศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.addkute3.com/wp-content/uploads/2011/11/facebook.pdf>.

อรชร วัฒนกุล. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Hanover, J (2011). The Action Research Planer. (3rd ed.). Victoria : Deakin Universitytice.